

LÁSZLÓ SIMON

Herman Otto Museum, Miskolc (Hungary)

Numismatic Data from the History of Northeastern Hungary during the Roman Imperial Age

ABSTRACT: This study contains a database on coins known to be of Roman origin which were found in Borsod-Abaúj-Zemplén County/Northeastern Hungary, including a short interpretation of their history. This database contains a total of 299 identifiable coins from 80 archaeological sites. Of the four hoards discussed in this study, one is dated to the Republican Age. The second one, from Megyaszó, remains to a large extent a mystery; information is only available about one of its pieces. Up-to-date information is also included about the circumstances behind the finding of the third hoard and its container pot. The fourth hoard is one that was forgotten from Ináncs. It contains eleven denarii; the youngest one is a consecration issue by Faustina Junior.

The majority of these coins are denarii. They were struck in the 2nd century AD, mostly under Antoninus Pius and Marcus Aurelius. Except for one, all of the gold coins (nine pieces) are from the late 4th and first half of the 5th century AD. The exception is an aureus by Aurelian. There are two barbaric copies: one is an imitation of a 2nd-century denarius from Mezőkövesd; the other is a forgery of a Theodosius II solidus from Sárospatak-Végardó. A 4th-century bronze coin was found in an Avar Age (8th century) grave from Nyékládháza.

The majority of the Roman coins are connected to the Hasding Vandals who took control of Northeastern Hungary during the 2nd–4th centuries AD. These coins – struck in the late 4th and first half of the 5th century – are tied to the Huns' difficult political and ethnic network of connections.

KEY WORDS: Roman Coins, Northeastern Hungary, Barbaricum, Przeworsk Culture, Vandals

ABSTRAKT: *Numizmatyczne dane z historii północno-wschodnich Węgier w czasach imperium rzymskiego*

Niniejsze studium zawiera zestawienie i krótką analizę znalezisk monet rzymskich z terenu komitatu Borsod-Abaúj-Zemplén w południowo-wschodnich

Węgrzech. W zestawieniu ujęto 299 zidentyfikowanych monet z 80 stanowisk archeologicznych, wchodzących w skład czterech skarbów. Jeden z omawianych depozytów datowany jest na okres republiki rzymskiej, drugi z nich – depozyt z Megyaszó – pozostaje zagadką, ponieważ udało się zarejestrować z niego tylko jedną monetę. W wypadku trzeciego skarbu zostały ujęte aktualne informacje na temat okoliczności jego odkrycia, natomiast czwarty depozyt, pochodzący z Ináncs, zawierał 11 denarów, z których najmłodszy należy do pośmiertnych emisji ku czci Faustyny Młodszej.

Zdecydowaną większość monet wśród zestawionych znalezisk stanowią denary, bite głównie w II wieku za panowania Antonina Piusa i Marka Aureliusza. Wszystkie zarejestrowane złote monety (9 sztuk), poza jednym egzemplarzem, pochodzą z IV i 1. połowy V wieku n.e. Wspomnianym wyjątkiem jest aureus Aureliana. Dwie monety są barbarzyńskimi naśladownictwami – jedna, znaleziona w Mezökövesd, imituje drugowieczny denar, druga, z Sárospatak-Végardó, stanowi naśladownictwo solida Teodozjusza II. Jedna z monet, brąz bity w IV wieku n.e., została znaleziona w grobie w Nyékládháza, datowanym na czasy Kaganatu Awarskiego (VIII wiek).

Większość wymienionych znalezisk monet rzymskich związana jest z Wandalami Hasdingami, którzy kontrolowali w II–IV wiekach obszar dzisiejszych północno-wschodnich Węgier. Natomiast monety bite w IV i V wieku n.e. należy łączyć z Hunami i siecią ich politycznych i etnicznych powiązań.

SŁOWA KLUCZOWE: monety rzymskie, północno-wschodnie Węgry, Barbaricum, kultura przeworska, Wandalowie

Author's address:

László Simon
Herman Otto Museum
Miskolc, Görgey Artúr u. 28, H-3529 Hungary
e-mail: simonlaszlo.hermuz@gmail.com

Translation: Zsolt Nagy